

Önkényes beköltözők

Kevés a lakás. Sajnos, nemcsak Szegeden, hanem mindenütt az országban. És nemcsak Magyarországon, hanem szinte mindenütt a világon küzdenek ezzel a gonddal. Mindenki jól ismeri a helyzetet és azt is tudja, hogy rengeteg új lakás épül. Rendszeresen jutnak lakáshoz azok az emberek, akik a leginkább rászorultak: a sokgyermekes albertlők, az életveszélyes, az egészségtelen zugokban élő családok. Több ezer igénylőt tartanak nyilván a lakáshivatalban, és az elkészülő új lakásokat a rászorultaknak juttatják. Tehát igénylők ezrei várnak arra, hogy lakást kapjanak. És ebben a helyzetben akadnak emberek, családok, akik, felrúgva minden törvényt, önkényesen beköltöznek a megüresedett lakásokba. Ezzel a becsületes lakásigénylők érdekeit veszik semmibe.

Meglepőek a lakáshivataltól kapott adatok. 1970 óta mintegy 60 lakásba költöztek be önkényesen. Csak az idén majdnem húszan költöztek be üresen levő lakásokba. A legtöbben azokba a lakásokba költöznek be önkényesen, melyek életveszélyesek, vagy egészségtelenek, és lakójuk új otthont kapott. Mondhatnánk: az ő dolguk, ha nekik az is megfelel. Pedig nem így van. Hallatlan előnyhöz jutnak az önkényes beköltözők a becsületesen sorsukra váró lakásigénylőkkel szemben. Hiszen először nekik kellene lakást adni az életveszélyes, az egészségtelen helyett. Ha pedig mégsem kapnak lakást? Azt sem lehet megengedni, hogy amikor a város nagy anyagi áldozattal jó lakáshoz jutott az egészségtelen, vizes és életveszélyes helyeken lakókat, az önkényes beköltözők mindig újátelemségek ezeket az állapotokat. Hiszen köz tudomású: sok világ városban úgy alakultak ki a nyomoronyvedek, hogy a rosszabbnál rosszabb lakásoknak mindig akadt új lakója. Ezt nyilván nem lehet megengedni.

De nem csupán az életveszélyes, lakhatatlanná tett odúkba költöznek be önkényesen, hanem a haláleset miatt vagy más okból megüresedett lakásokba is. Ezeket a lakáshivatal vagy életveszélyes lakásban lakóknak, vagy a listán soron következő igényjogosultaknak utalná ki, de hiába. Mert mire az új lakó beköltözne, a lakást már önkényesen lefoglalta valaki.

Sajnos, sok az önkényes beköltöző, akik nyolcezer szegedi lakásigénylő érdekeit veszik semmibe. A lakáshivatal már nem mer üresen hagyni lakást — pedig például a többszörös cserék miatt olykor hetekig üresen kell állnia egy-egy lakásnak —, mert szinte órák alatt beköltözik valaki. És ráadásul ezek az önkényes beköltözők többnyire lumpen elemek. Sokszor megy be panaszkodni a többi lakó a lakáshivatalba, mert az új szomszédok részegeskednek, botrányokat csinálnak. Az is előfordul viszont, hogy amikor kilakoltatnak egy-egy jogtalanul beköltözött családot, sokszor az kiabál embertelenséget, aki a legtöbbet jár a lakáshivatal nyakára a botrányos szomszédság miatt.

Pedig kilakoltatják ezeket az embereket. A lakáshivatalnak ugyanis három eszköz áll a rendelkezésére. Az első: szabálysértést feljelenteni az önkényes beköltözőt. A büntetés azonban nem szokott használni. A másik: az ilyen embereket öt évre ki lehet zárni a lakásjuttatásból. Akad közöttük olyan is, aki már az idén vagy jövőre kapott volna rendes lakást. Most öt évig nem kaphat. A végső eszköz pedig a kilakoltatás. És a lakáshivatal kénytelen ehhez folyamodni.

Szükség van rá. Hiszen tűrhetetlen helyzetet teremtené, ha egyesek önkényeskedését lakással honorálnánk a közösség vagyonából, ha a náluk szorultabb helyzetben levő emberek előtt jutnának lakáshoz. Nyolcezer becsületes lakásigénylő érdekeit kell megvédeni az önkényeskedőkkel szemben. Még akkor is, ha ez nem megy másként, csak kilakoltatással.

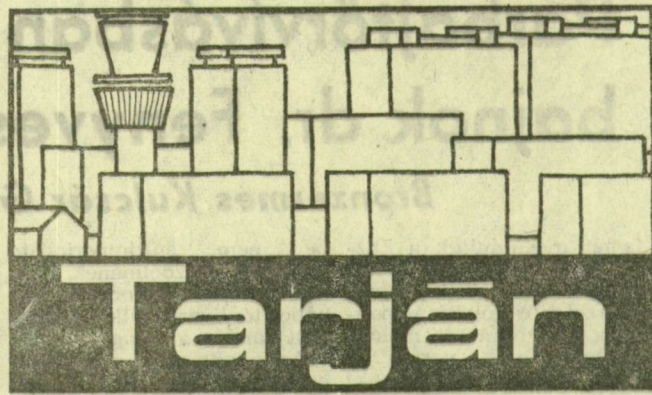
SZÁVAY ISTVÁN

Dr. Tóth Károly az OEDSZ megyei elnöke

Az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének Csongrád megyei bizottsága rendkívüli ülést tartott. Dr. Gazdag Imre, a szakszervezet országos elnökségének titkára emlékeztetett meg dr. Michailovits Lehelről, a megyei bizottság elhunyt elnökéről. Ezután javaslatot tett az új elnök személyére.

A megyei bizottság dr. Tóth Károly egyetemi tanárt, a szegedi fogászati klinika igazgatóját választotta meg elnökének, aki 1945 óta végez szakszervezeti munkát. Dr. Tóth Károly megköszönve a bizalmat, többi között szövelt arról, hogy a megyei bizottság fontos feladatának tartja az új egészségügyi törvény és az ehhez kapcsolódó rendelkezések ismertetését az egészségügyi dolgozókkal és a megye lakosságával is. Külön kiemelte a szakszervezet kötelességét az egészségügyi dolgozók etikusi magatartására való nevelésében.

A rendkívüli ülésen új tagokat is kooptáltak a megyei bizottságba; dr. Csónka Istvánt, a kisteleki szülőtthon vezető főorvosát és dr. Gyenes Józsefnét, a szentesi megyei kórház asztisztensnőjét.

Messze a várostól

Ezt a találó megállapítást olvastam valahol: a lakótelep az emberek színterét belüli a lakásokba. Igaz is, ugyan miért maradnának kint az utcán? Hiszen tulajdonképpen a szó megszokott értelmében Tarjánban nincs is utca. Azonkívül nincsenek üzletsorok, fényreklámok, nincs mozi, művelődési ház, nincs látnivaló, nincs hová menni. Reggel indulás a munkahelyre, délután érkezés haza. A gyerekért csak néhány száz métert kell megtenni a bölcsődébe, óvodába, a háziasszonyok még gyorsan bevásárolnak az üzletben, azután már itt a vacsora, kezdődik a tévénézés, bezárulnak a lakások ajtajai.

A szegediek gyakran csúfolódnak úgy önmagukkal, hogy a világ két részéből áll, ami a körtöltésen belül van, s ami azon kívül. Tarján a körtöltésen belül van, mégis mindenki úgy mondja, hogy bemegy a városba,

ha a Lenin körúton belül akad dolga. Mióta az autóbussz közlekedést átszervezték, tulajdonképpen — papírra szedve — a városban nincs semmi, ami a közlekedésre. A buszvonalak száma, a megállóhelyek elhelyezkedése megfelelő. Csak kocsik nincsenek, s abban bizonyosak lehetünk, hogy ez a Volánt legalább annyira aggasztja, mint a város illetékeit és Tarján lakóit. A gyakran kieső járatok a reggeli csúcsforgalmat még nehezebbé teszik.

Az egyik oldal: míg reggel és délután az isten búsza sem volna elegendő, hogy időben elvigye a sok utast, napközben fél üresen járnak a kocsik. Ez így bizony közlekedésnek se jó, üzletnek se jó. Sovány vigasz, de tény, hogy Budapestben az óbudai megállóban a többi lakótelepről sem leányálom csúcsidőben a belvárosba utazni. A lakótelepi ember fél órával, órával korábban kel, mint a város többi lakója.

A mozik késői előadásai, színházba csak az jár könnyű szívvel, akinek saját autója van, a többiek kétszer is meggondolják, hogy érdemes-e késő este gyalog hazajönni. Ettermi vacsora, szórakozás tánc — taxiköltség nélkül el sem képzelhető. Ez nem panasz, csak a tény rögzítése.

A villamos egyelőre nem játszik különösebb szerepet Tarján közlekedésében. Az SZKV megfigyelése szerint a 4-es járatot azután is elsősorban a régi közönség használja, gedőiek, fodortelepek, mióta rákötötték a Lenin körútra. Villamossal majdnem azoknak lesz érdemes utazni, akik a József Attila sugárút mentén épülő hatodik, hetedik, s legfőképpen a nyolcadik ütemben épülő házakban kapnak lakást. Az első ütem házainak lakói, bár közel a villamos végállomása, mégis inkább busszal járnak, mert az autóbussz-kisközpont még közelebb van.

A szociológiai felmérések már korábban is kimutatták, hogy a lakótelepek közül az országos átlagnál

többnek van személygépkocsija. Különösen áll ez a vidéki lakótelepekre, s nincs okunk kételkedni benne, hogy Tarjánban sincs másként. A tervezők igyekeztek gondoskodni megfelelő számú parkolóhelyről, némely tízemeletes ház alatt garázsok is vannak, s azután sok-sok garázs épült a házak között. Ezek a hosszú, pajtához hasonló garázsok mindenkinek a szemét bántják, talán még az autótulajdonosokét is. Tehát legjobb szemet hunyni felettük. Talán majd később, a hatodik meg a nyolcadik ütemben másként lesz: alakul már az első olyan garázsövezet is, mely úgynevezett játszogarászt épít: alul autók, felül játszótér. Majd meglátjuk! Csak az autódolgok érzékeltetésére: a nyolcadik ütemben a 988 lakáshoz 149 kisgarászt (72 lakóépület földszintjén, 77 játszogarásztban) és 364 parkolóhelyet biztosítanak.

A közvilágítás kitűnő. A Belváros megszokott fényét után ki ide tart, utoljára a Nagykörút és József Attila sugárút kereszteződésében talál nagyvárosi fényt, azután sötét alagútba kerül, s csak a Retek utca és Szamos utca sarkán érzi ismét, hogy városban jár. Sok a panasz viszont az utakra. Keskenyek. Nem a tervezők tehetnek róla, annak idején a tanács tervosztálya keskenyítette le őket egyetlen ceruzavonással. Látszólag takarékoskodtak a pénzzel, valójában kárt okoztak, anyagi kárt is. Remélhetőleg az északi városrésznel nem ismétlődik meg ez a súlyos hiba.

Nyilván kevesebbe került, mint hogyha az utakat megfelelő szélességűre építették volna, de legalább semmi értelme sincs, hogy 1969-ben nagy sebbel-lobbal (s műszaki bravúrral) gyalogos aluljárót építettek a József Attila sugárút végén, a körtöltésre felvezető rámpa alá. A villamost azonban kétvágányúra akarják átépíteni, s ehhez a végállomáson hurokvágányra van szükség, a KPM a 47-es út korszerűsítésével nemcsak az úttestet kívánja szélesíteni, de még a rámpa lejtési szögét is valószínűleg enyhébbre veteti. Úgyhogy a közúti aluljáró jövője enyhén szólva is bizonytalan.

Amikor leszáll az este, még az utak sem keskenyek többé Tarjánban. Minden kihál, csak az ablakok fénylenek. De azok sem sokkal. Este fél 11-kor egy tízemeletes, nyolcvan lakásos épületkolosszuson csupán három világító ablakot számolhattam meg. A lakótelepek nemcsak korán ke-
lők, hanem korán fekvők is. Dolgozó emberek, szülők van a pihenésre.

Fehér Kálmán

Kiállítási előzetes

Sajátos stílussal megalkotott textilképeket, tükrösöket, az emlékekből finom iróniával lapokra mentett tusrajzokat láthatunk Szén Zsuzsa textiltervező iparművész holnap, pénteken délután 5 órakor megnyitott kamaratárlatán a Bartók Béla Művelődési Központban. Szén Zsuzsa a modern magyar textilművészet egyik jelentős megújító egyénisége. Az 1968-ban megalakult Prizma 13. alkotócsoport tagja, mely az új vizuális nyelv mindennapos vállalásáért folytatott munkálkodást tűzte zászlajára.

Szén Zsuzsa 1959-ben rendezte meg első önálló kiállítását, melyet azóta több követett. Székesfehérvártól Budapestig. Résztvevője a jelentős hazai kiállításoknak, munkái hazai városokon kívül Moszkvában, Berlinben, Bécsben, Kairóban, Szófiában, Bukarestben, Grázban és Bolognában is szerepeltek.

Szén Zsuzsa szegedi kamaratárlatát Vinkler László festőművész nyitja meg, közreműködik a Szegedi Városnépvesztés (Várnagy Lajos, Gajdóti Sándor, Tamás Sándor, Kedves Tamás). A kiállítás szeptember 21-ig tekinthető meg naponta 10-től 18 óráig.

Ugyancsak holnapról láthatják az érdeklődők a Somogyi-könyvtár bemutatóját, melyet a legszebb magyar ex librisekből rendeztek a Bartók Béla Művelődési Központban.

A Sajtóház művészklubja holnap, pénteken este 7 órakor tartja szeptemberi összejövetelét. Két kiállítás nyílik: Dinnyés Éva kerámikus iparművész és Aino Hakulinen festőművész mutatják be alkotásaikat. A tárlatot Szűcs Árpád festőművész nyitja meg. Finn-magyar irodalmi és képzőművészeti kapcsolatok címmel dr. Hajdú Péter egyetemi tanár tart diakepekkel illusztrált előadást.

Csökkentik a munkaidőt a Volánnál

Öt esztendő alatt 27 órával, átlagosan 226 órára, az idén pedig 206 órára csökkentették a forgalmi utazószemélyzet havi foglalkoztatási idejét a Volán trösztje. Az autóbusszvezetőknek az öt évvel ezelőttihez képest tavaly 38 órával, az idén fél év alatt további 46 órával kevesebbet kellett dolgozniuk. Tetemesen csökkent a rakodógépkézelők, a szállítómunkások és a kalauzok munkaideje is. A teherautó-vezetők tavaly még

220 órát teljesítettek, az idén 202 órát dolgoztak, az autóbusszvezetők átlagos 257 órája 221 órára, a kalauzok 242 órája 219-re csökkent. Ezen kívül az év első felében 15 százalékkal kevesebbet túlóráztak, s jóval alacsonyabb a túlórák száma is.

A vállalat további intézkedései reális alapot nyújtanak ahhoz, hogy a Volán trösztnél a személyszállítás valamennyi dolgozóját — a kalauzokat, a buszvezetőket — 1973-tól már havi 210 órában foglalkoztassák.

Csak a fecskék siettek

Az Országos Természetvédelmi Hivatal munkatársai szerint az országban néhány hete átvonult hidegfront nem zavarja madaraink költözési menetrendjét. Egyedül a fecskék indultak hamarabb útnak. A fehér gólyák az évek óta megszokott időben repültek tovább, Dél-Afrikában, a Fokföld savannáin telelnek. Fekete társaik csak később követik őket a több mint 6000 kilométeres úton.

Énekesmadaraink: a sárgarigók, a pacsirták, a fülleműlek és az erdei pinytyek is enyhébb éghajlat felé igyekeznek. Legtöbbjük Afrika nyugati partjait mentén várja majd a tavaszt. Nagyobb költöző madaraink: a seregélyek és az alföldi puszták lakói, a bicéik is elszálltak. A védett területeken, a Kisbaltaton, a Velencei-tó és a Fehér-tó nádasaiiban fészkelő kócsag, kárókaton, szürkegém és bölömbika néhány példány megvárja, míg az idő hidegebbre fordul, de legtöbbjük már odébbállt. Ezek a madarak Marokkóba, Algírba és Tuniszba költöznek télre. A nálunk honos költöző madarak közül a feketerigó és a pinytyékhez tartozó meggyvágó száll el legkésőbb, október közepén. Feketerigóink a telet a Baleáriszigeteken töltik.

Két új magyar film

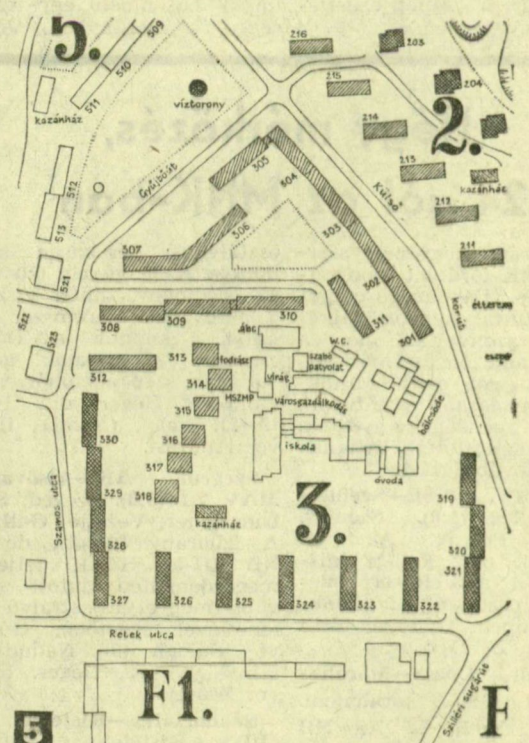
Új filmmel jelentkezik Bacsó Péter. *Forró vizet a kopaszra* című színes, szatirikus alkotása két ember kapcsolatát mutatja be. A mai témájú film főszereplői Gyarmati István, Szabó Lajos, Pásztor Erzsébet és Haumann Péter. Hogyan lesz Tokaji Gáspár köztisztviselőnek örvendő számlaelenőr családja egy vesztélyes banda számára? — erről szól *Keleti Márton Fuss, hogy utolérjenek!* című színes, zenés vígjátéka. Operatőre Hildebrand István, zeneszerzője Fényes Szabolcs.

Joseph Heller nálunk is nagy sikerű szatirikus regényéből, a *22-es csapdájából* az amerikai Mike Nichols készített filmet. A háborúellenes alkotás főszereplői között ott láthatjuk Anthony Perkinst, s Orson Welleszt is. A hét évig kintvergő után ártatlanul kivégzett Sacco és Vanzetti története elevenedik meg Giuliano Montaldo rendezte színes, szinkronizált olaszfilmben, amelyet szeptember 21-én mutatnak be a mozik. A nálunk is népszerű angol gyermekszínes, Mark Lester játszik a *Melody* című angol filmben.

Egy esti egyetemen tanuló építőmunkás és egy egyetemista lány szerelméről és házasságáról szól a *Fiatalkor* című szovjet film. Izgal-

mas szibériai tigrisvadászat derül fény egy gyilkosságra a szovjet *A tanú el-tűnik* című filmben. Ugyancsak szovjet krimi *A bűnügyi nyomozó*, amelyben egy meghírsült takarékpénztári rablásra derül fény.

Híres rendező, Jerzy Pas-sendorfer alkotása az *Öljétek meg a fekete bárnyit!* című lengyel film, a *Me-teorvadások* című fantasztikus színes NDK-lengyel film hősei, akik már a 21. század emberei. (MTI)

Tarján „közepe”, a víztorony, a második ütem egy részlete és a teljes harmadik térképe